

KRÓTKIE DONIESIENIA**SHORT COMMUNICATIONS**742 Nowe stanowiska i nowa roślina żywicielska *Dryophilus anobioides* CHEVROLAT, 1832 (Coleoptera: Ptinidae) w Polsce

New localities and a new host plant for *Dryophilus anobioides* CHEVROLAT, 1832 (Coleoptera: Ptinidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Bostrichoidea, Ptinidae, new records, new host plant, Poland.

Gatunek znany z większości krajów Europy i występuje od Hiszpanii i Francji przez Wielką Brytanię, w krajach środkowej Europy oraz w północnej części Bałkanów, sięgając do Ukrainy. Wykazany był także z północnej części Afryki, tj. z Algierii i Tunezji (ZAHRADNÍK 2007: Subfamily Dryophilinae LE CONTE, 1861, pp. 347-348 [W:] LÖBL & SMETANA (eds.), Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 4, Elateroidea – Derodontoidea – Bostrichoidea – Lymexyloidea – Cleroidea – Cucujoidea. Apollo Books: Stenstrup, 935 ss.). Z Polski wykazywany był trzykrotnie: z Karkonoszy w Sude tach Zachodnich (POLENTZ 1939: Zeitschr. Entomol., 18, 3: 4-11), z okolic Krakowa z Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (DOMINIK 1955: Klucze Oznac. Owad. Pol., XIX, 41: 1-69) oraz z południowej części Puszczy Białowieskiej (BOROWSKI 2001: [W:] J. M. GUTOWSKI, B. JAROSZEWICZ (red.): Katalog fauny Puszczy Białowieskiej. IBL, Warszawa: 162-164). W Polsce *D. anobioides* należy do gatunków rzadko spotykanych i został umieszczony na czerwonej liście zwierząt w kategorii DD – zbyt mało danych (PAWŁOWSKI i in. 2002: Coleoptera (Chrząszcze). [W:] Z. GŁOWACIŃSKI (red.). Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. IOP PAN, Kraków, 88-110).

Skryty tryb życia prowadzony przez dorosłe chrząszcze *D. anobioides* sprawia, że wymagania ekologiczne i cechy bionomii tego gatunku nie są wystarczająco poznane. Również wiele wątpliwości budzą informacje podawane w literaturze, które dotyczą roślin żywicielskich larw. Można w niej znaleźć, że gatunek ten rozwija się na różnych gatunkach drzew iglastych (tj. sosna, jodła, modrzew), a także na wielu gatunkach dębów. W tych samych pracach autorzy podają również informacje, że *D. anobioides* jest naturalnym wrogiem kornika *Phloeotribus rhododactylus* (MARSH.) (Col.: Curculionidae), zasiedlającego osłabione pędy żarnowca *Cytisus scoparius* (L.) LINK (ESPAÑOL 1992: Coleoptera, Anobiidae. [W:] M.A. RAMOS (ed.). Fauna Ibérica. Vol. 2, Mus. Nac. Cien. Nat. CSIC, Madrid, 195 ss.; VIÑOLAS i VERDUGO 2009: Orsis, 24: 107-116). Oprócz wyżej wymienionych gatunków roślin żywicielskich *D. anobioides* podawany był jeszcze z janowca (*Genista* L.), a dokładnie z jego pędów uschniętych na skutek przemarznięcia (BURAKOWSKI i in. 1986: Kat. Fauny Pol., XXIII, 11: 1-243).

Podczas hodowli larw oraz poszukiwań gatunków rozwijających się w żarnowcach i szczodrzeńcach udało się potwierdzić występowanie tego rzadko spotykanego kołatka w trzech miejscach w kraju:

– Pobrzeże Bałtyku:

WV29 Kędzino ad Kołobrzeg, 12 V 1999, 1 ex., pod korowiną cienkiej, wyschniętej ok. 0,5 cm gałązki żarnowca miotlastego *C. scoparius*, leg. K. RUDZIŃSKI. Dodatkowo w pedzie tym widoczne były już otwory wylotowe postaci imaginalnych tego kołatka. Natomiast na grubszych i świeższych pędach znajdowały się opuszczone żerowiska kornika *Ph. rhododactylus*;

CF37 Chłapowo ad Władysławowo, 150 m w kierunku południowym od granicy Rezerwatu Przyrody „Dolina Chłapowska” („Rudnik”), 9 exx., suche pędy *C. scoparius* zebrano 10 VIII 2013, ex cult. 11 IV 2014, leg. R. PLEWA. Zebrane do hodowli zamarte pędy żarnowca miały średnicę od 0,5 do 1 cm i około 25 cm długości. Pod korowiną pędów widoczne były ślady żerowania larw w postaci drobnych, białobrazowych trociniek, które miejscami mocno ubite były w krótkich i stosunkowo płytko wygryzionych chodnikach larwalnych.

– Podlasie:

FD62 Kuraszewo ad Hajnówka (stacja kolejowa Policzna), zamierające pędy szczodrzeńca ruskiego *Chamaecytisus ruthenicus* (FISCH. ex WOL.) KLÁSK. zebrano 27 III 2005 wraz z licznymi żerowiskami *Deilus fugax* (OLIV.) (Col.: Cerambycidae), z których 7 I 2006 wyhodowano kilka osobników *D. fugax* i 2 exx. *D. anobioides*, leg. R. PLEWA. Średnica zasiedlonych pędów, które zebrano do hodowli wynosiła od 0,7 do 1,5 cm. *Ch. ruthenicus* jest nieznaną dotychczas rośliną żywicielską dla omawianego gatunku i należy do rodzimych gatunków szczodrzeńców, porastających najczęściej suche bory lub wrzosowiska. Zachodnia granica występowania szczodrzeńca ruskiego przebiega przez całą wschodnią Polskę, sięgając aż do Dolnego Śląska (SENETA i DOLATOWSKI 1997: Dendrologia. PWN, Warszawa, 559 ss. + 134 fot.). Warto zauważyć, że na Podlasiu jego obfitsze występowanie zaobserwowano w związku z antropopresją człowieka, tj. odsłonięciem istniejących stanowisk szczodrzeńca na skutek budowy nasypów kolejowych (GUTOWSKI i in. 1994: Wiad. Entomol., 23, 1: 20-28). Tego typu działania pozwoliły na powstanie specyficznych termo-kserofilnych środowisk, które do dziś sprzyjają zarówno rozwojowi specyficznej szacie roślinnej, jak i występowaniu wielu gatunkom chrząszczy termofilnych. W związku z faktem, że znane rośliny żywicielskie omawianego gatunku nie należą do rzadko spotykanych w naszym kraju (znaczną przewagę borów sosnowych nad innymi typami siedlisk), to z całą pewnością można stwierdzić, że istnieje duże prawdopodobieństwo odkrycia kolejnych, nowych stanowisk tego kołatka w innych miejscach w Polsce.

Radosław PLEWA, Zakład Ochrony Lasu IBL, Sękocin Stary
Krzysztof RUDZIŃSKI, Złocieniec

743 Nowe stanowiska *Limarus maculatus* (STURM, 1800) (Coleoptera: Scarabaeidae: Aphodiinae) w Polsce

New localities of *Limarus maculatus* (STURM, 1800) (Coleoptera: Scarabaeidae: Aphodiinae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Scarabaeidae, Aphodiinae, *Limarus maculatus*, faunistic records, Poland.

Gatunek występujący głównie w środkowej i południowo-wschodniej części Europy, na Kaukazie (Gruzja, Armenia, Azerbejdżan)) i w azjatyckiej części Turcji. Wykazany także z zachodniej części Europy (Francja, Belgia, Holandia, Luksemburg, Szwajcaria) i Iranu.

W Polsce jest rzadko spotykany i znany z nielicznych stanowisk. Większość danych o występowaniu tego gatunku w naszym kraju pochodzi z drugiej połowy XIX i pierwszej połowy XX wieku. W owym czasie był podawany z Pojezierza Pomorskiego (Wejherowo), Niziny Mazowieckiej, wielokrotnie z Sudetów Wschodnich (w tym z góry Śnieżnik (GERHARDT 1910: Verzeichnis der Käfer Schlesiens preussischen und österreichischen Anteils, geordnet nach dem Catalogus coleopterorum Europae vom Jahre 1906. Dritte, neubearbeitete Auflage. Julius Springer, Berlin. XVI + 431 pp)), Pienin i ogólnikowo z Prus i Śląska. W 1976 roku wykazany po raz pierwszy z Gór Świętokrzyskich (na podstawie 1 okazu znalezionej w 1897 roku na górze Łysica) i Beskidu Zachodniego (na podstawie 1 okazu znalezionej w 1884 roku na górze Równica) (BURAKOWSKI i in. 1983: Kat. Fauny Pol., XXIII, 9: 1-294). W 1976 roku wykazany również z Pienin (w oparciu o dwa okazy, pierwszy złowiony 26 VII 1949 roku w Pieninkach, drugi 27 VII 1949 roku przy Szczawnym Potoku koło Krościenka nad Dunajcem) (STEBNICKA 1976: Żukowate (Coleoptera, Scarabaeidae) Pienin. Fragm. Faun., 21: 331-351). W 1990 roku wykazany ponownie z Sudetów Wschodnich (na podstawie 5 okazów odłowionych 7 VII 1949 roku w okolicach góry Śnieżnik), Beskidu Zachodniego (na podstawie 1 okazu odłowionego 25 VII – 2 VIII 1948 roku na Baraniej Górze) i Pienin (na podstawie 23 okazów złowionych 26 VII 1949 roku w Pieninkach) (BUNALSKI i SZWAŁKO 1990: Nowe stanowiska rzadkich chrząszczy z podrodziny Aphodiinae (Coleoptera, Scarabaeidae) w Polsce. Wiad. Entomol., 9 (1-2): 7-11).

Po 1950 roku znaleziony w Polsce zaledwie na trzech stanowiskach, dwóch w Beskidzie Wschodnim (Rezerwat „Modrzyna” koło Barwinka (EV57), 31 VII 1988 – 1 ex., leg. G. GRABOWSKI; Pętna koło Gorlic (EV19), 17 IX 1989 – 2 exx., leg. Ł. PRZYBYŁOWICZ) (BUNALSKI i SZWAŁKO 1990: op. cit.) i jednym w Sudetach Wschodnich (góra Młyńsko (XR26), Masyw Śnieżnika, 30 VIII 1990 – 1 ex., leg. P. WYSOKI) (BUNALSKI 1999: Die Blatthornkäfer Mitteleuropas. Coleoptera, Scarabaeoidea. Bestimmung – Verbreitung – Ökologie. František Slamka, Bratislava, 80 ss).

Poniżej prezentowane są nowe stanowiska *L. maculatus* w Polsce, w tym po raz pierwszy z Bieszczad.

- Beskid Zachodni: Góra Czantoria ad Ustroń (CA30): 25 VII 1997 – 10 exx., w odcho-
dach jeleniowatych, na skraju lasu bukowo-świerkowego (800 m n.p.m.), leg. et coll.
T. GAZUREK, coll. A. BYK., coll. A. MATUSIAK.
- Beskid Zachodni: Rycerka Górna ad Milówka (CV58): 24 VII 2007 – 1 ex., w odcho-
dach jeleniowatych, w lesie świerkowym (650 m n.p.m.), leg. et coll. Ł. MINKINA.

- Beskid Wschodni: Tylawa ad Dukla (EV57): 10-12 VIII 1998 – 3 exx., 22 VII 1999 – 10 exx., w pułapki z przynętą z owczych odchodów, na skraju bukowego lasu (400 m n.p.m.), leg. et coll. M. BIDAS, coll. A. BYK.
- Bieszczady: Ustrzyki Górne ad Wetlina (FV13): 4 IX 1996 – 1 ex., w pajęczynie, na skraju lasu bukowego (ok. 700 m n.p.m.), leg. et coll. D. DOKTÓR.
- Bieszczady: Buk ad Cisna (FV05): 1 VII-22 IX 2015 – 84 exx., w pułapki barierowe IBL-2, w lesie bukowym (670 m n.p.m.), leg. Z. BOROWSKI, coll. A. BYK, coll. R. PLEWA.

Wobec braku materiałów dowodowych występowanie *L. maculatus* na niżu Polski jest wątpliwe i wymaga potwierdzenia nowymi materiałami. Obecność w Górach Świętokrzyskich, acz udokumentowana materiałem dowodowym również wymaga potwierdzenia nowymi znaleziskami. Natomiast występowanie tego gatunku w polskiej części Karpat (Bieszczady, Beskid Wschodni, Beskid Zachodni) i Sudetach Wschodnich nie budzi wątpliwości.

W Polsce chrząszcze najczęściej spotykane są latem, od pierwszych dni lipca do ostatnich dni września, na skrajach lasów, na polanach śródleśnych i w prześwietlonych lasach, na wysokości 400–900 m n.p.m., w odchodach jeleniowatych (jeleni, saren), rzadziej innych dzikich zwierząt (muflonów, dzików) oraz krów i owiec.

Adam BYK, Tomasz GAZUREK, Kat. Ochr. Lasu i Ekol. SGGW, Warszawa
Zbigniew BOROWSKI, Zakł. Ekol. Lasu IBL, Sękocin Stary
Marek BIDAS, Kielce
Daniel DOKTÓR, Węgorzewo
Andrzej MATUSIAK, Warszawa
Łukasz MINKINA, Nowy Targ
Radosław PLEWA, Zakł. Ochr. Lasu IBL, Sękocin Stary

744 Nowe stanowisko *Lycoperdina succincta* (LINNAEUS, 1767) (Coleoptera: Endomychidae) w południowej Polsce

A new locality of *Lycoperdina succincta* (LINNAEUS, 1767) (Coleoptera: Endomychidae) from southern Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Endomychidae, *Lycoperdina succincta*, new record, Poland.

Lycoperdina succincta (L.) jest jednym z dwóch gatunków z rodzaju *Lycoperdina* LATR. występujących w Polsce. Należy do nielicznej gatunkowo rodziny wygłodkowatych (Endomychidae), do której należą gatunki troficznie związane z rozłożonym przez grzyby drewnem lub grzybami nadrzewnymi i naziemnymi. W Polsce *L. succincta* została wykazana z kilkunastu stanowisk, jednak około połowa doniesień pochodzi sprzed II wojny światowej (BURAKOWSKI i in. 1986: Katalog Fauny Polski, XXIII, 13: 1-277; JAKONIUK i MOKRZYCKI 2014: Wiad. Entomol., 33: 194-199). Rozwój larwalny tego gatunku obserwowano w owocnikach grzybów z rodziny pieczarkowatych (Agaricaceae) z rodzajów *Bovista* PERS., *Lycoperdon* PERS., *Calvatia* FR. i *Handkea* KR.

W wyniku incydentalnego przeszukiwania owocników grzybów naziemnych, znaleziono osobniki *L. succincta* na owocniku gwiazdosza *Geastrum* FR. (Geastraceae):

- DA04 Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Garb Tenczyński: Brzoskwinia, 30 IX 2012, 3 exx., murawa napiaskowa, porośnięta pojedynczymi brzożami, osiką i sosną zwyczajną.

Na podkreślenie zasługuje fakt znalezienia *L. succincta* na grzybie należącym do innej grupy systematycznej (na poziomie rzędu) niż dotychczas podawane grzyby żywicielskie. Omawiane stanowisko jest położone o około 12 km na północny zachód w prostej linii od podawanych w piśmiennictwie stanowisk z Krakowa (BURAKOWSKI i in., op. cit.).

Okazy dowodowe przechowywane są w zbiorze autora.

Tadeusz WOJAS, Zakł. Ochr. Lasu, Entomol. i Klimatol. Leśnej, UR Kraków

745 *Macrolea appendiculata* (Panzer, 1794) (Coleoptera, Chrysomelidae, Donaciinae) – nowe stanowiska i uwagi na temat rzadkiej stonki w Polsce

Macrolea appendiculata (PANZER, 1794) (Coleoptera, Chrysomelidae, Donaciinae) – new localities and some remarks on the rare chrysomelid beetle in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Chrysomelidae, *Macrolea appendiculata*, new localities, fish ponds, habitat preferences, Poland.

W trakcie badań fauny bezkręgowej stawów hodowlanych na Lubelszczyźnie w latach 2012-2013 złowiono 16 osobników *Macrolea appendiculata* (PANZER, 1794). Gatunek ten jest uznawany za skrajnie zagrożony w Polsce (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] Czerwona lista zwierząt ginących w Polsce, 88-100) i Republice Czeskiej (STREJČEK i BEZDĚK 2005: [W:] Červený seznam ohrožených druhů České republiky, 533-539). Do niedawna był to jeden z dwóch ściśle chronionych taksonów Chrysomelidae w Polsce, natomiast według nowego rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (2014 r.) objęty jest tylko ochroną częściową. Stonka ta jest uznawana za bardzo rzadki gatunek w Polsce i innych krajach, w których występuje (MONAHAN i CAFFREY 1996: Bull. of the Irish biogeograph. Soc. **19**: 182-188, GEISER 1998: [W:] Rote Liste gefährdeter Tiere Deutschlands, 168-230; FOSTER 2012: The Glasgow Naturalist Volume 25, Part 4; ŚCIBIOR i in. 2012: Pol. Pismo Ent., **81**: 321-330).

Prezentowane dane obejmują stwierdzenie dwóch nowych stanowisk dla *M. appendiculata*: w stawach hodowlanych w Czesławicach (UTM: EB88) i w stawach hodowlanych w Rawie (UTM: EC91), oraz nowe stwierdzenia tego chrząszcza w kolejnych zbiornikach w obrębie kompleksu stawów w Samokłęskach (UTM: EC90). Dla wszystkich zebranych osobników na wszystkich stanowiskach: leg. R. STRYJECKI, M. NIEOCZYM et J. KŁOSKOWSKI, det. R. ŚCIBIOR, coll. R. STRYJECKI.

- EB88 staw Odmet ad Czesławice, N: 51°18'27.89"; E: 22°15'26.17", 19 V 2012, 2 exx., staw karpiovy kategorii K₀ o powierzchni około 0,7 ha, pokryty szuwarem z dominacją *Typha angustifolia* L. i *Phragmites australis* (CAV.) TRIN. ex STEUD. w 21%. Dno porośnięte *Potamogeton lucens* L. i *P. pectinatus* L. Owady schwyttane w pułapkę aktywną o pojemności 1 litr umieszczoną na dnie poza pasem szuwaru.

- EB88 staw Jasny ad Czesławice, N: 51°18'25.36"; E: 22°15'30.92", 19 V 2012, 1 ex., staw karpiovy kategorii K₀ o powierzchni około 1,3 ha, pokryty szuwarem *Typha angustifolia* i *Phragmites australis* w 38%. Dno porośnięte *Potamogeton pectinatus*. Owad schwytyany w pułapkę aktywną o pojemności 1 litr umieszczoną na dnie poza pasem szuwaru.
- EC91 staw XI ad Rawa, N: 51°33'38.1"; E: 22°22'5.87", 18 V 2013, 1 ex., staw karpiovy kategorii K₁ o powierzchni 8,0 ha, pokryty szuwarem *Phragmites australis* i *Typha angustifolia* w 15%. W strefie elodeidów – *Potamogeton lucens*. Owad schwytyany w pułapkę aktywną o pojemności 1 litr umieszczoną na dnie w pasie szuwaru.
- EC90 staw Łucjanów ad Samokłęski, N: 51°26'50.28"; E: 22°25'55.04", 16 V 2012, 6 exx., w tym dwie pary *in copula*, staw karpiovy kategorii K₀ o powierzchni 4,5 ha, pokryty szuwarem w 30%. W pasie roślinności przybrzeżnej dominowały *Phragmites australis* i *Schoenoplectus lacustris* (L.) PALLA. W strefie roślinności zanurzonej występowały: *Potamogeton pectinatus*, *P. lucens* i *Chara* L. Owady schwytyane w pułapkę aktywną o pojemności 1 litr umieszczoną na dnie poza pasem szuwaru.
- EC90 staw Oaza ad Samokłęski, N: 51°26'39.96"; E: 22°25'55.13", 16 V 2012, 1 ex., staw karpiovy kategorii K₀ o powierzchni 4,4 ha, pokryty szuwarem w 35%. W szuwarze dominowała *Phragmites australis* z dużym udziałem *Schoenoplectus lacustris*. W strefie elodeidów występowały *Potamogeton pectinatus*, *P. lucens* i *Chara* sp. Owad schwytyany w pułapkę aktywną o pojemności 1 litr umieszczoną na dnie poza pasem szuwaru.
- EC90 staw Kaskada ad Samokłęski, N: 51°26'38.9"; 22°26'08.8", 4 VI 2013, 3 exx., w tym para *in copula*, staw karpiovy kategorii K₀ o powierzchni 2,0 ha, pokryty szuwarem w 39%. Przybrzeżny szuwar tworzyły *Phragmites australis* i *Schoenoplectus lacustris*. W dalszej części stawu, w toni wodnej, dominowała *Potamogeton lucens*, miejscami występowała *Chara* sp. Dwa osobniki (para *in copula*) zostały złowione w pułapkę aktywną o pojemności 1 litr umieszczoną na dnie w pasie szuwaru, a jeden osobnik – w pułapkę 1 litr umieszczoną poza pasem szuwaru.
- EC90 staw Gzyg Zag ad Samokłęski, N: 51°26'36.4"; 22°25'50.9", 4 VI 2013, 2 exx., staw karpiovy kategorii K₀ o powierzchni 1,5 ha, pokryty szuwarem w 45%. W szuwarze dominowała *Phragmites australis* z udziałem *Typha angustifolia*. W strefie elodeidów występowały *Potamogeton lucens* i *Chara* sp. Owady schwytyane w pułapkę aktywną o pojemności 1 litr umieszczoną na dnie poza pasem szuwaru.

Stwierdzenie 16 osobników *Macrolea appendiculata* w latach 2012-2013 należy uznać za wartość wysoką. Wieloletnie zbiory tego gatunku w niektórych krajach obejmują zaledwie kilka osobników (HOINIC 1994: Travaux du Muséum d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa”, 34: 17-30), a we wcześniejszych doniesieniach z obszaru Polski stwierdzano zazwyczaj pojedyncze osobniki (ŚCIBIOR i in. 2008: Wiad. Entomol., 27: 58-59, BUCZYŃSKI 2012: Wiad. Entomol., 31: 123-127). W materiale z pięciu lat badań (lata 2004-2007 i 2010 r.) pochodzącym z wybranych stawów Lubelszczyzny stwierdzono 24 osobniki *M. appendiculata* (ŚCIBIOR i in. 2012: op. cit.). Prezentowane dane potwierdzają wcześniejsze obserwacje (ŚCIBIOR i in. 2012: idem), iż stawy hodowlane pełnią bardzo ważną rolę jako siedlisko życia tego gatunku, a Lubelszczyzna jest regionem, w którym stwierdzono dotychczas najliczniejszą populację tego chrząszcza w Polsce.

Próby pobierano z trzech kategorii stawów: K_0 (z wylęgiem), K_1 (z narybkiem) i K_2 (kroczeniem), uwzględniono porównywalną liczbę stawów z każdej kategorii. *M. appendiculata* łowiono prawie wyłącznie w stawach K_0 (15 z 16 osobników). Stawy K_0 są zazwyczaj mniejsze i płytsze niż stawy K_1 i K_2 , jednakże w przypadku badanych zbiorników różnice w morfometrii stawów z poszczególnych kategorii nie były duże. Prawdopodobną przyczyną niestwierdzenia *M. appendiculata* w stawach K_1 i K_2 było wyżeranie tego chrząszcza przez karpie, które wraz z wiekiem przechodzą na odżywianie się makrozoobentosem.

Z 16 stwierdzonych osobników, 14 złowiono w pułapki aktywne umieszczone poza pasem szuwaru i tylko 2 osobniki w pułapki umieszczone w pasie szuwaru. Uzyskane dane wskazują na wyraźne predylekcje *M. appendiculata* do występowania wśród elodeidów, natomiast szuwar pałkowo-trzcinowy nie jest preferowanym siedliskiem życia dla tego chrząszcza.

M. appendiculata ma dwuletni cykl rozwojowy: imagines występują od kwietnia do lipca, w pierwszym roku zimuje larwa, w drugim – postać dorosła w kokonie (BIEŃKOWSKI 2011: praca doktorska, 1-535). Gatunki z rodzaju *Macrolea* są najbardziej związane ze środowiskiem wodnym ze wszystkich chrząszczy stonkowatych: wszystkie stadia rozwojowe żyją w wodzie, larwy i postacie dorosłe nigdy nie opuszczają środowiska wodnego (KÖLSCH i PEDERSEN 2008: Molec. Phyl. and Evol. **48**: 936-952; FOSTER 2012: op. cit.). Dotychczas większość stwierdzeń tego chrząszcza pochodziło ze zbiorników trwale wypełnionych wodą (MONAHAN i CAFREY 1996: op. cit.; ROMANTSOV 2007: Ent. Rev., **86**: 306-336; FOSTER 2012: idem, BUCZYŃSKI 2012: op. cit.). Interesującym wydaje się pytanie, jak wygląda cykl rozwojowy *M. appendiculata* w zbiornikach nietrwałych, jakimi są stawy hodowlane. Woda w badanych stawach była spuszczana w okresie jesienno-zimowym, a stawy były ponownie napełniane na wiosnę. *M. appendiculata* zimuje prawdopodobnie w postaci różnych stadiów rozwojowych w dnie osuszonych zbiorników, a po zalaniu stawów wodą następuje powrót do hydrobiontycznego trybu życia.

Robert STRYJECKI, Radosław ŚCIBIOR, Marek NIEOCZYM,
Kat. Zool., Ekol. Zwierząt i Łowiectwa UP, Lublin
Janusz KŁOSKOWSKI, Inst. Zool. UP, Poznań

746 Nowe stanowiska *Antispilina ludwigi* M. HERING, 1941 (Lepidoptera: Heliozelidae) w Polsce

New records of *Antispilina ludwigi* M. HERING, 1941 (Lepidoptera: Heliozelidae) from Poland

KEY WORDS: Lepidoptera, Heliozelidae, *Antispilina ludwigi*, Poland, new records.

Antispilina ludwigii M. HERING, 1941 jest najrzadziej spotykanym przedstawicielem rodziny Heliozelidae. Wykazany został jedynie z trzech krajów środkowej Europy: Niemiec, Republiki Czeskiej i Polski. W Polsce do niedawna znany tylko z Sudetów, gdzie stwierdzono jego występowanie w Górach Izerskich i zachodniej części Karkonoszy (BORKOWSKI 2003: Przyr. Sud. Zach., **6**: 109-118). Do niedawna uważany był za gatunek górski, ponieważ wszystkie dotychczasowe stanowiska znajdowały się w piętrze

regła górnego. Nieoczekiwanie udało się znaleźć ten gatunek także na niżu, na kilku stanowiskach w południowo-wschodniej Polsce.

- FB51 rez. Wieprzec, 26 VI 2004, w środowisku łąk trzęślicowych.
- Poleski Park Narodowy: FB59 Czemiernik, 6 VI 2009, w środowisku łąk trzęślicowych.
- Poleski P. N.: FB 69 Bagno Bubnów, 27 VI 2004, w środowisku łąk trzęślicowych.
- GB05 Krynica, 11 VI 2004, w środowisku łąk zalewowych doliny Bugu.

Gatunek jest monofagiem na rdeście węzowniku (*Polygonum bistorta* L.). W ciągu roku rozwija się tylko jedno pokolenie. W miejscach występowania z reguły liczny, przynajmniej w stadium gąsienicy. Na jednym liściu znajdowano do 20 min. Na niżu zasiedloneminy spotykane były w czerwcu, a więc przynajmniej o miesiąc wcześniej niż w Sudetach, gdzie gąsienice minują od lipa do początku września. Motyla w terenie nie złowiono, ale z gąsienic zebranych w 2004 roku w Poleskim Parku Narodowym motyle wylęgły się w maju 2005.

Jarosław BUSZKO, Kat. Ekol. Biogeogr. UMK, Toruń
Krzysztof PAŁKA, Zakł. Anat. Porówn. Antropol. UMCS, Lublin

747 Nowe stanowiska *Mymaromma anomalum* (BLOOD & KRYGER, 1922) (Hymenoptera: Mymarommatoidea) w Polsce

New localities of *Mymaromma anomalum* (BLOOD & KRYGER, 1922) (Hymenoptera: Mymarommatoidea) in Poland

KEY WORDS: Hymenoptera, Mymarommatoidea, Mymarommatidae, *Mymaromma anomalum*, new records, Poland.

Mymaromma anomalum (BLOOD & KRYGER, 1922) jest jedynym przedstawicielem nadrodziny Mymaromatoidea w Europie. Biologia owadów z tej nadrodziny nie jest znana, jednak uważa się, iż są one parazytoidami Psocoptera (HUBER et al. 2008: Journal of Hymenoptera Research, 17 (2): 175-194). Z terenu Polski wykazano jak dotąd jedną samicę z Olszycy (UTM: XS57) na północ od Wrocławia (SOYKA 1937: Naturhistorisch Maandblad, 26 (2): 23-24). W dniu 9 IX 1985 roku Stanisław GŁOGOWSKI złowił w pułapki Moerickiego kolejne osobniki *M. anomalum* w Garwolinie (UTM: EC44) pod Warszawą (John HUBER, inf. listowna), z których cztery (2 ♂ i 2 ♀) znajdują się obecnie w kolekcji Canadian National Collection of Insects. Skąpa ilość informacji o stanowiskach tego owada wynika z jego niewielkich rozmiarów (długość ciała około 0,6 mm), które utrudniają oznaczanie oraz fakt, że nawet na stanowiskach, gdzie został wykazany, występował nielicznie.

W trakcie badań nad sukcesją parazytoidów (Hymenoptera: Parasitica) po pożarach lasów odkryto nowe stanowisko *M. anomalum* w Polsce:

- CD37 Włocławek, 25 VII 2014, 2 ♀ (leg. et coll. M. KRZYŻYŃSKI). Osobniki te złowiono w pułapki (fotoeklektory) zajmujące łącznie 1 m² powierzchni na terenie lasu dotkniętego w roku 2013 pożarem.

Badania finansowane z grantu UMK 1930-B.

Maciej KRZYŻYŃSKI, Kat. Ekol. i Biogeog. UMK, Toruń